

Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 – moderasjon og endring i inntekt

Utdanningsdirektoratet har svart Skedsmo kommune på spørsmål om avklaringer av forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 femte ledd.

TOLKNINGSUTTALELSE | 20.04.2018

Gjelder

- [Forskrift om foreldrebetaling i barnehager - § 3. Moderasjonsordninger](#)

Vi viser til henvendelse 26. mars 2018 fra Skedsmo kommune. Dere ønsker avklaringer av forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 femte ledd.

Det er fylkesmannen som har ansvar for veiledning av kommuner, og som normalt besvarer henvendelser fra dem. Vi har imidlertid vært i kontakt med Fylkesmannen i Oslo og Akershus og de er enige i at det her er behov for avklaring fra Utdanningsdirektoratet. Under vil vi redegjøre nærmere for hva som ligger i begrepet *vesentlig og varig endring* i inntekt forskriften §3 femte ledd.

Inntektsøkning er ikke omfattet av «vesentlig og varig endring» i inntekt

Forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 3 omhandler moderasjonsordninger. Femte ledd omhandler hvilken dokumentasjon som skal legges ved søknaden og lyder:

Søknaden skal inneholde det siste årets selvangivelse og skattepliktig kapital- eller personinntekt som ikke er forhåndsutfylt. Dersom søker ikke kan legge frem selvangivelse eller ved vesentlig og varig endring i husholdningens inntekt i forhold til siste års selvangivelse, kan søker legge frem annen dokumentasjon for inntekt.

I merknadene til bestemmelsen står det at dokumentasjonskravet for inntektsberegning som hovedregel er siste års selvangivelse, men at dersom skattepliktige inntekter ikke vises i den forhåndsutfylte selvangivelsen må det opplyses om disse ved søknaden om moderasjon. Videre står det i merknadene:

Som det angis i andre punktum kan kommunen unntaksvis godta annen dokumentasjon for inntekt. Dersom vedkommende ikke kan legge frem selvangivelse, for eksempel som følge av kort botid i landet, kan søker legge frem annen dokumentasjon for inntekt. Ved vesentlig og varig endring i inntekt sammenlignet med siste års selvangivelse kan søker legge frem annen dokumentasjon for inntekt. Med vesentlig og varig endring i inntekt menes stort inntektstap i form av langtidsarbeidsledighet, endring i husholdningens sammensetning eller lignende.

Merknadene er tydelige på at «vesentlig og varig endring i husholdningens inntekt» kun gjelder inntektstap. Det er i merknadene ikke åpnet for at bestemmelsen også skal gjelde ved inntektsøkning.

Fordi «vesentlig og varig endring» i inntekt ikke omfatter inntektsøkning, kan ikke kommunen legge vekt på om husholdningens på søknadstidspunktet eller underveis i året har en bedre inntekt enn fjoråret. Et vedtak om vil ikke være ugyldig selv om inntekten til søker senere blir bedre.

Tilfeller der størrelsen på ny inntekt er usikker

I enkelte tilfeller vil det være klart at husholdningen har en «vesentlig og varig endring» i inntekt, men det er uklart hva den nye inntekten blir. Medlemmer av husholdningen kan ha begynt å studere, endret stillingsprosent, mistet stønader fra Nav eller lignende, og det kan være uklart hvilken støtte vedkommende vil få fra NAV, eller vedtak fra NAV kan være tidsbegrenset.

Ordlyden «vesentlig og varig endring» peker på at nedgangen i inntekt må være betydelig og at den må være stabil over tid. Det betyr at kommunen må vurdere om endringen er stor nok, og hvor vedvarende den er. Kommunen må legge til grunn den dokumentasjonen på «vesentlig og varig endring» i inntekt som finnes på søknadstidspunktet. Her gjelder alminnelig sannsynlighetsovervekt, og kommunen må vurdere sannsynligheten for at årsaken til inntektstapet kommer til å vedvare eller ikke.

Lovgiver har akseptert at søkers økonomiske situasjon på søknadstidspunktet eller senere er bedre enn det som fremkommer av selvangivelsen. Utgangspunktet må derfor være at dersom søker legger fram dokumentasjon på «vesentlig og varig endring» i inntekt, vil det vedtaket om moderasjon være riktig selv om den økonomiske situasjonen til søker senere bedrer seg.

Det søkes om reduksjon i foreldrebetalingen for ett barnehageår av gangen, jf. bestemmelsens fjerde ledd. Derfor må normalt vedtaket gjelde for hele barnehageåret, ev. ut barnehageåret dersom det søkes underveis i året. Kommunen kan normalt ikke tidsbegrense vedtaket til å gjelde for f.eks. en eller to måneder.

Selv om det aksepteres at søker kan få en bedre økonomisk situasjon etter søknadstidspunktet uten at det gir grunnlag for å endre moderasjonen, må det det selvsagt avgrenses mot tilfeller der søker legger fram feil eller misvisende informasjon om inntekt.

Kopi til:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep.

Vår referanse: 2018/16487